

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3972

[Total No. of Pages : 2

[5858]-11

First Year B.P.Ed.

**101 : FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION
(2015 Pattern) (Semester - I)**

Time :3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt the any four following questions. [40]

- a) Write about Characteristics of Pragmatism, write role of idealism in Physical education.
- b) Write the importance of sports in society.
- c) Draw and explain the scope of Physical education.
- d) Describe the history of Physical Education in India after independence.
- e) Describe the role of Germany in Gymnastics development.
- f) Explain the role conflict of physical education teacher.

Q2) Answer in brief. [24]

- a) Write in brief Realism in Physical education.
- b) Explain the Geography subject relation with physical education.
- c) Modern Olympics.
- d) Discuss the Current Gender discrimination in Sports.

Q3) Short notes (Any Four). [16]

- a) Physical education definition any four.
- b) Aim of physical education.
- c) Milkha Singh.
- d) Careers in Physical Education.
- e) Pierre de Coubertin.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P3972

[5858]-11

First Year B.P.Ed.

101 : FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [40]

- व्यावहारिकता वादाची गुणवैशिष्ट्ये सांगून, शारीरिक शिक्षणामध्ये व्यावहारिकता वादाचे स्थान स्पष्ट करा.
- खेळाचे समाजातील महत्त्व स्पष्ट करा.
- शारीरिक शिक्षणाची व्याप्ती सचित्र वर्णन करा.
- स्वातंत्र्यानंतरच्या भारतातील शारीरिक शिक्षणाच्या इतिहासाचे वर्णन करा.
- जिम्नॉस्टिक्सच्या विकासात जर्मनीच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
- शारीरिक शिक्षण शिक्षकाची संघर्ष भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.2) सविस्तर उत्तरे लिहा. [24]

- शारीरिक शिक्षणातील वास्तववाद थोडक्यात लिहा.
- भूगोल विषयाचा शारीरिक शिक्षणाशी संबंध स्पष्ट करा.
- आधुनिक ऑलिम्पिक.
- खेळातील सध्याच्या लिंगभेदांवर चर्चा करा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार) [16]

- शारीरिक शिक्षण व्याख्या कोणत्याही चार.
- शारीरिक शिक्षणाची ध्येय.
- मिलखा सिंग.
- शारीरिक शिक्षणातील करिअर.
- पियरे डी कुबर्टिन.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

P3973

[5858]-12

**First Year B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
102 : Psychology of Learner
(2015 Pattern) (Semester - I)**

Time :3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4). [40]

- a) Define and Explain Importance of Sports Psychology.
- b) Describe the Role of Learner.
- c) What is Motivation? Explain Types of Motivation in detail.
- d) Classify Spectators and Write effects of Spectator on Performance of Sportsmen.
- e) Define and Classify Emotions.
- f) Write the Trial and Error Experiment by Edward Thorndike.

Q2) Answer in brief. [24]

- a) Laws of Learning.
- b) Distinguish between Growth & Development.
- c) Types of Attention.
- d) During-Competition Psychological Characteristics.

Q3) Short notes (Any 4). [16]

- a) Types of Learning.
- b) Role of Teacher as 'Role Model'.
- c) Personality traits of Combative Sports.
- d) Types of Anxiety.
- e) Motivation Cycle.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P3973

[5858]-12

First Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

102 : Psychology of Learner

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1) सविस्तर लिहा (कोणतेही 4)

[40]

- अ) क्रीडा मानसशास्त्राची व्याख्या द्या आणि महत्व स्पष्ट करा.
- ब) अध्ययनकर्त्याच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
- क) प्रेरणा म्हणजे काय? प्रेरणेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- ड) प्रेक्षकांचे वर्गीकरण करा आणि खेळाडूच्या कार्यमानवर प्रेक्षकांचा होणारा परिणाम लिहा.
- इ) भावनेची व्याख्या व वर्गीकरण लिहा.
- फ) एडवर्ड थॉर्नडाईक यांची प्रयत्न प्रमाद उपपत्ती लिहा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[24]

- अ) अध्ययनाचे नियम लिहा.
- ब) वाढ व विकास यामधील फरक लिहा.
- क) अवधानाचे प्रकार सांगा.
- ड) स्पर्धेदरम्यानची मानसशास्त्रीय वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) टिपा लिहा (कोणत्याही 4)

[16]

- अ) अध्ययनाचे प्रकार
- ब) आदर्श शिक्षक म्हणून शिक्षकाची भूमिका
- क) द्वंद्ववात्मक खेळातील व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये
- ड) चिंतेचे प्रकार
- इ) प्रेरणा चक्र

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3974

[Total No. of Pages : 2

[5858]-13

First Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

**103 : Learning to teach Physical Education & Sports
(2015 Pattern) (Semester - I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4). [40]

- a) Explain objective of Physical Education with suitable example.
- b) How will you conduct two classes of 8th std. at same time? Discuss.
- c) Describe the characteristics of physically educated person.
- d) What are the different teaching styles in Physical Education? Explain Reciprocal Teaching style with example.
- e) Explain strategies or techniques of handling misbehaviour.
- f) How will you plan yearly of any one std?

Q2) Answer in brief. [24]

- a) Write the extensions of forearm pass in Volleyball.
- b) Explain in brief criteria for designing learning experience.
- c) What is Academic learning time (ALT-PE)?
- d) Write the characteristics of effective learning environment in PE class.

Q3) Short notes (Any four). [16]

- a) Grouping Technique.
- b) Technique of Self Adjusted target with its significance.
- c) Write refinement of any one motor skill.
- d) Write any one recreational activity.
- e) Practice style.
- f) Start and stop signals with its importance.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P3974

[5858]-13

First Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

103 : Learning to teach Physical Education & Sports

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र.1) सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

[40]

- शारीरिक शिक्षणाची उद्दिष्टे सुयोग्य उदाहरणसह स्पष्ट करा.
- इयत्ता 8 वी. दोन वर्गांचा (एकाच वेळी) शारीरिक शिक्षणाचा तास तुम्ही कसा राबवाल ?
- शारीरिक शिक्षणाने सुशिक्षित व्यक्तीच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- शारीरिक शिक्षणामध्ये वेगवेगळ्या अध्यापन शैली कोणत्या आहेत ? अन्योन्य शैली स्पष्ट करा.
- गैरवर्तन हाताळण्याचे डावपेच किंवा तंत्रे स्पष्ट करा.
- कोणत्याही एका इयत्तेचे वार्षिक नियोजन तुम्ही कसे कराल ?

प्र.2) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[24]

- वॉलीबॉल मधील फोरआर्म पास या कौशल्याचे विस्तारकार्य लिहा.
- अध्ययन अनुभव आखणीचे निकष स्पष्ट करा.
- शैक्षणिक अध्ययन कालावधी म्हणजे काय ?
- शारीरिक शिक्षण वर्गातील प्रभावी अध्ययन वातावरणाची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) टीपा लिहा (कोणतीही चार)

[16]

- गटविभागणी तंत्र.
- स्वनिश्चितलक्ष्य तंत्र आणि त्याचे महत्त्व.
- कोणत्याही एका कौशल्याचे सुधारकार्य लिहा.
- कोणतीही एक मनोरंजनात्मक उपक्रम लिहा.
- सराव शैली
- स्टार्ट आणि स्टॉप सिग्नल्स आणि त्यांचे महत्त्व.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P6513

[Total No. of Pages : 13

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING - MARATHI

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक एकूण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा :

[40]

- मातृभाषेचे अध्यापन करताना अध्ययन-अध्यापन तत्वे कसे उपयोगी पडतात ते स्पष्ट करा.
- आदर्श पाठ्यपुस्तकाचे अंतरंग व बहिरंग स्पष्ट करा.
- शैक्षणिक साधनाचे प्रकार सांगुन दृक साधने अध्यापनात कसे प्रभावी ठरतात ते उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- नियोजनाच्या व्याख्या द्या. कोणत्याही एका इयत्तेचा वार्षिक नियोजनाचा आराखडा तयार करा.
- मातृभाषाच्या समृद्धीसाठी उपाययोजना सुचवा.
- आशययुक्त अध्यापन पद्धती म्हणजे काय? आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची उद्दिष्टे लिहा.

प्र.2) खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

[24]

- मातृभाषेचे विशेष उद्दिष्टे उदाहरणासह सविस्तर स्पष्ट करा.
- वाचनाची व्याख्या द्या. वाचनाचे कौशल्ये सुधारण्यासाठी तुमच्या मते उपक्रम सुचवा.
- आशययुक्त अध्यापन पद्धतीचे प्रकार लिहा.
- नाट्यीकरण पद्धतीचे गुणदोष लिहा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[16]

- अध्ययन - अध्यापनातील फरक स्पष्ट करा.
- वाचनाचे महत्त्व लिहा
- मातृभाषेची चांगली बाजू लिहा.
- पाठ नियोजनाचे महत्त्व लिहा.
- मातृभाषा शिक्षकाची व्यवसायीक पात्रता लिहा.
- आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची उपयुक्तता लिहा.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)
104 : METHODOLOGY OF TEACHING - HINDI
(2015 Pattern) (Semester - I)

हिंदी अध्यापन पद्धति

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 80

- सूचनाएँ :- 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाएँ ओर दिए हुए प्रश्न के अंक हैं।

प्र.1) किसी चार प्रश्नों के सविस्तर उत्तर लिखें।

[4×10=40]

- हिंदी भाषा का प्राथमिक विद्यालयों में स्थान स्पष्ट करें।
- रचना कार्य में होनेवाली गलतियाँ स्पष्ट करें।
- सहायक साधनों की संकल्पना स्पष्ट करें।
- काव्य शिक्षा का उद्देश्य एवं महत्त्व स्पष्ट करें।
- हिंदी के अध्यापन, नए प्रवाह और तंत्र को स्पष्ट करें।
- सुक्ष्म अध्यापन की संकल्पना स्पष्ट करें।

प्र.2) प्रश्नों के उत्तर लिखें।

[4×6=24]

- लिखित रचना को स्पष्ट करें।
- प्रत्यक्ष प्रणाली को स्पष्ट करें।
- हिंदी अध्यापक के गुण स्पष्ट करें।
- सुक्ष्म अध्यापन के लाभ स्पष्ट करें।

प्र.3) टिप्पणियाँ लिखें। (केवल चार)

[4×4=16]

- भाषा में व्याकरण का स्थान।
- रचना कार्य का महत्त्व।
- प्रत्यक्ष प्रणाली।
- मौन वाचन।
- सुक्ष्म अध्यापन का स्वरूप।

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING - ENGLISH

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
 - 2) *Figures to the right indicates full marks.*
-

Q1) Answer in detail (any 4) : [40]

- a) Explain Gatenby's Objectives of Teaching English.
- b) Define Grammar Translation Method and write its merits and demerits.
- c) Write Methods of Teaching Poetry.
- d) Describe Methods of Teaching Grammar.
- e) Explain Story-Telling as a Technique of Teaching English.
- f) Distinguish between Oral & Silent Reading.

Q2) Answer in brief : [24]

- a) General Objectives of Teaching English.
- b) Write Characteristics of Dr. West New Method.
- c) Evaluation of Textbook.
- d) Importance of Teaching Aids.

Q3) Short Notes (any 4) : [16]

- a) Importance of content cum methodology for Teachers.
- b) Preparation of Debates.
- c) Advantages & Disadvantages of Poetry.
- d) Evaluation process
- e) Oral Tests

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF HISTORY EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Attempt any four questions out of six : **[4×10=40]**

- a) Elaborate various kinds of history with appropriate examples.
- b) What is teaching plan? Write need and importance of planning in teaching history.
- c) Write different teaching aids & instructional material of teaching history. Explain any three with suitable examples.
- d) Elaborate need and importance of different teaching methods in teaching history.
- e) Write in detail about need and importance of CCM.
- f) Describe qualities of a history teacher with examples.

Q2) Solve all questions : **[4×6=24]**

- a) Define modern concept of history with suitable examples.
- b) Aims and values of teaching history at secondary school level.
- c) Explain role of history teacher organization in development of professional competencies.
- d) Principles of construction of history curriculum.

Q3) Write any four short notes out of five : **[4×4=16]**

- a) Importance of history education in life
- b) Dramatization method
- c) Lesson plan
- d) History and civics correlation
- e) CCM

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF HISTORY EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सहा पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[4×10=40]

- योग्य उदाहरणांसह इतिहासाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- अध्यापनाची योजना म्हणजे काय? इतिहास अध्यापनात नियोजनाची गरज आणि महत्त्व लिहा.
- इतिहास अध्यापनाच्या विविध अध्यापन साधनांची आणि अध्यापन सामग्रीची यादी करा. योग्य उदाहरणांसह कोणतेही तीन स्पष्ट करा.
- इतिहासाच्या अध्यापनात विविध अध्यापन पद्धतींची गरज आणि महत्त्व विस्तृत स्पष्ट करा.
- आशययुक्त अध्यापन पद्धतीची गरज आणि महत्त्व याबद्दल तपशीलवार लिहा.
- इतिहास शिक्षकाच्या गुणांचे उदाहरणांसह वर्णन करा.

प्र.2) सर्व प्रश्न सोडवा :

[4×6=24]

- इतिहासाची आधुनिक संकल्पना योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- माध्यमिक शालेय स्तरावर इतिहास अध्यापनाचे उद्दिष्ट आणि मूल्ये.
- व्यावसायिक क्षमतांच्या विकासामध्ये इतिहास शिक्षक संघटनेची भूमिका स्पष्ट करा.
- इतिहासाच्या अभ्यासक्रम निर्मितीची तत्त्वे.

प्र.3) पाचपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4×4=16]

- इतिहास शिक्षणाचे जीवनात महत्त्व
- नाट्यीकरण पद्धत
- पाठ नियोजन
- इतिहास आणि नागरिकशास्त्र सहसंबंध
- आशययुक्त अध्यापनात पद्धती

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
 - 2) Figures to the right indicates full marks.*
-

Q1) Attempt any four of the following questions : [40]

- a) Write about Aims and objectives of geography?
- b) Explain the difference between political & physical regional method.
- c) Write in brief special qualities of geography teacher.
- d) What is content cum methodology, list out its importance.
- e) Draw the structure of geography in detail.

Q2) Answer in brief : [24]

- a) Write in brief qualities of ideal textbook.
- b) Explain the Science subject relation with Geography.
- c) Explain assessment tools in geography teaching.
- d) Explain characteristics about unit method.

Q3) Short notes (any four) : [16]

- a) Geography definition any 2
- b) Explain any one student centric teaching method
- c) Types of maps
- d) Indirect method of learning experience.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING GEOGRAPHY

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [40]

- भूगोल विषयाचे ध्येय उद्दिष्टे लिहा.
- राजकीय आणि प्राकृतिक विभाग पद्धती मधील फरक स्पष्ट करा.
- भूगोल विषयाच्या शिक्षकांच्या आवश्यक विशेष नैपुण्य लिहा.
- आशययुक्त अध्यापन पद्धती म्हणजे काय ते सांगून आशययुक्त अध्यापन पद्धती चे महत्त्व लिहा.
- भूगोल विषयाच्या रचना सचित्र लिहा.

प्र.2) सविस्तर उत्तरे लिहा : [24]

- आदर्श पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- विज्ञान विषयाचा भूगोल विषयाशी संबंध स्पष्ट करा.
- भूगोल अध्यापनातील मूल्यमापनाची साधने लिहा.
- भूगोलातील घटक पद्धती बद्दल गुणवैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार) [16]

- भूगोल व्याख्या कोणतेही दोन
- कोणत्याही एका विद्यार्थी केंद्रीत अध्यापन पद्धती बद्दल लिहा.
- नकाशाचे प्रकार
- अप्रात्यक्षिक अध्ययन पद्धती

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

**104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS
(2015 Pattern) (Semester - I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4) : **[4×10=40]**

- a) Explain inductive and deductive method of teaching mathematics with example. Write merits and demerits of inductive method of teaching mathematics.
- b) What do you mean by gifted students? Give enrichment programme for gifted students.
- c) Explain similarity of triangles.
- d) What is content cum methodology? Write its concept and nature.
- e) List teaching aids. Write importance of teaching aids in mathematics.
- f) Describe how will you implement CCM in teaching of mathematics method.

Q2) Answer in brief : **[4×6=24]**

- a) Write objectives of teaching mathematics at secondary level.
- b) Explain types of triangles.
- c) Describe programme to be organised by mathematics club in school setting.
- d) Write importance and need of CCM.

Q3) Write short notes (any 4) **[4×4=16]**

- a) Heuristic method of teaching mathematics.
- b) Importance of oral work.
- c) Characteristics of good textbook of mathematics.
- d) CCM pedagogical content knowledge.
- e) Difference between Rhombus and Trapezium.
- f) Direct and indirect variation.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING MATHEMATICS

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) तपशीलवार उत्तर द्या. (कोणतेही चार)

[4×10=40]

- गणित अध्यापनाची उद्गामी व अवगामी पद्धती उदाहरणासह स्पष्ट करा. अध्यापनाची उद्गामी व अवगामी पद्धतीचे गुण आणि तोटे लिहा.
- गुणवंत विद्यार्थी म्हणजे काय? गुणवंत विद्यार्थ्यांसाठी सबलिकरण कार्यक्रम तयार करा.
- त्रिकोणांची समानता स्पष्ट करा.
- आशययुक्त अध्यापन म्हणजे काय? त्याची संकल्पना आणि स्वरूप लिहा.
- शैक्षणिक साधनांची यादी करा. गणित अध्यापनात शैक्षणिक साधनांचे महत्त्व लिहा.
- गणित अध्यापनात तुम्ही CCM कसे लागू कराल याचे वर्णन करा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर द्या.

[4×6=24]

- माध्यमिक स्तरावर गणित शिकवण्याची उद्दिष्टे लिहा.
- त्रिकोणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- शालेय वातावरणात गणित संघाने आयोजित करू शकलेले कार्यक्रमाचे वर्णन करा.
- CCM चे महत्त्व आणि गरज लिहा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[4×4=16]

- गणित अध्यापनाची स्वयं-शोधन पद्धती
- तोंडी पाठ-महत्त्व
- गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाची वैशिष्ट्ये
- CCM शैक्षणिक सामग्रीचे ज्ञान
- समभुज चौकोन आणि समलंब चौकोन - फरक
- सम प्रमाण आणि व्यस्त प्रमाण - फरक

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL

SCIENCE EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
 - 2) *Figures to the right indicates full marks.*
-

Q1) Write the following answers in detail. (Any Four) **[40]**

- a) Explain Place of Science in day to day life in detail.
- b) Explain the method of writing objectives of a unit in lesson plan. Write two objectives of any unit for remembering, understanding and application level.
- c) Explain Newton's Laws of Motion with suitable examples.
- d) Give importance of micro teaching and describe any two micro skills in brief.
- e) Different teaching methods of teaching Science. Describe any two teaching method of teaching science.
- f) Explain importance of teaching aid. Describe any two teaching aids.

Q2) Write the following answers in short. **[24]**

- a) Discuss evaluation of science in detail. Give suitable examples.
- b) Role of science teacher in the school.
- c) Describe any two teaching method of teaching science.
- d) Illustrate the content of science and explain it.

Q3) Short Notes. (any four) **[16]**

- a) Relationship between science and any other subject.
- b) Visit to botanical garden.
- c) Explain scientific reason of the blue colour of water of ocean.
- d) Branches of science.
- e) Write four uses of scientific principles in your day to day life.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)
104 : METHODOLOGY OF TEACHING GENERAL
SCIENCE EDUCATION
(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार) [40]

- दैनंदिन जीवनातील विज्ञानाचे स्थान तपशीलवार स्पष्ट करा.
- पाठ टाचणात घटकाची उद्दिष्टे लिहिण्याची पद्धत स्पष्ट करा. कोणत्याही पाठ घटकासाठी आठवणे, आकलन आणि उपयोजन या तीनही स्तरावरील प्रत्येकी दोन उद्दिष्टे लिहा.
- न्युटनचे गतीविषयक नियम सोदाहरण व सविस्तर स्पष्ट करा.
- सूक्ष्म अध्यापनाचे महत्त्व सांगा आणि कोणत्याही दोन सूक्ष्म कौशल्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
- विज्ञान शिकवण्याच्या विविध पद्धती. विज्ञान शिकवण्याच्या कोणत्याही दोन अध्यापन पद्धतींचे वर्णन करा.
- शैक्षणिक साधनाचे महत्त्व समजावून सांगा. कोणत्याही दोन शैक्षणिक साधनांचे वर्णन करा.

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा : [24]

- विज्ञानाच्या मूल्यमापनाची सविस्तर चर्चा करा. योग्य उदाहरणे द्या.
- शाळेतील विज्ञान शिक्षकाची भूमिका.
- विज्ञान शिकवण्याच्या कोणत्याही दोन अध्यापन पद्धतींचे वर्णन करा.
- विज्ञान आशय आकृतीसह स्पष्ट करा.

प्र.3) टिपा लिहा. (कोणतेही चार) [16]

- विज्ञान आणि इतर कोणत्याही विषयाचा सहसंबंध.
- बोटॅनिकल गार्डनला भेट.
- महासागरातील पाण्याच्या निळ्या रंगाचे शास्त्रीय कारण स्पष्ट करा.
- विज्ञानाच्या शाखा.
- तुमच्या दैनंदिन जीवनात वैज्ञानिक नियमांचे चार उपयोग लिहा.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

**104 : METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION
TECHNOLOGY**

(2015 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write the following answers in detail. (Any Four) **[40]**

- a) Write the meaning and scope of Information Technology.
- b) How Information Technology made our life easy? Discuss.
- c) List Methods of curriculum construction in IT. Explain any one in detail.
- d) Explain self-study methods of teaching Information Technology.
- e) Explain various evaluation methods used in Information Technology.
- f) Write characteristics of a good book of Information Technology.

Q2) Write the following answers in short. **[24]**

- a) Write place of Information Technology in curriculum.
- b) What are roles and responsibilities of teacher of Information Technology.
- c) Explain Demonstration method of teaching Information Technology.
- d) How Information Technology is useful in teaching?

Q3) Short Notes. **[16]**

- a) Advantages and disadvantages of Internet.
- b) Objectives of teaching Information Technology.
- c) Information Technology and Commerce.
- d) Online tools of teaching.

Total No. of Questions : 3]

P6513

[5858]-14

First Year B.P.Ed. (Physical Education)

104 : METHODOLOGY OF TEACHING INFORMATION

TECHNOLOGY

(2015 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील उत्तरे तपशीलवार लिहा. (कोणतेही चार)

[40]

- माहिती तंत्रज्ञानाचा अर्थ आणि व्याप्ती लिहा.
- माहिती तंत्रज्ञानाने आपले जीवन कसे सोपे केले? चर्चा करा.
- माहिती तंत्रज्ञानाच्या अभ्यासक्रम बांधणीच्या पद्धतींची यादी करा. कोणत्याही एका पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.
- माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याच्या स्वयं-अभ्यास पद्धती स्पष्ट करा.
- माहिती तंत्रज्ञानामध्ये वापरल्या जाणाऱ्या विविध मूल्यमापन पद्धती स्पष्ट करा.
- माहिती तंत्रज्ञानाच्या चांगल्या पुस्तकाची वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.2) खालील उत्तरे थोडक्यात लिहा :

[24]

- माहिती तंत्रज्ञानाचे अभ्यासक्रमामध्ये स्थान लिहा.
- माहिती तंत्रज्ञानाच्या शिक्षकाच्या भूमिका आणि जबाबदाऱ्या काय आहेत?
- माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याची प्रात्यक्षिक पद्धत स्पष्ट करा.
- माहिती तंत्रज्ञानाचा अध्यापनात कसा उपयोग होतो?

प्र.3) टिपा लिहा.

[16]

- इंटरनेटचे फायदे आणि तोटे
- माहिती तंत्रज्ञान शिकवण्याचे उद्दिष्टे
- माहिती तंत्रज्ञान आणि वाणिज्य
- ऑनलाइन अध्यापनाची साधने

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3975

[Total No. of Pages : 4

[5858]-21
F.Y. B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
C - 201 : Anatomy & Physiology
(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following.

[4×10]

- a) Explain functions of different parts of human cell. Draw a neat labelled diagram.
- b) Explain different types & classification of muscles & functions of it.
- c) Draw a neat label diagram of Heart & explain anatomy & physiology of Circulatory system.
- d) Explain structure & function of Central Nervous System.
- e) Draw a labelled diagram of long bone, short bone, irregular shape bone & explain functions of bone.
- f) Name any five muscles & write effects of exercise on muscular system.

Q2) Brief answer of the following.

[4×6]

- a) Classify Joints in human body based on their structure.
- b) Explain reflex action with suitable diagram in brief.
- c) Enlighten the energy system & importance of it according to nature of activity.
- d) What is Metabolism & Metabolic Rate?

P.T.O.

Q3) Write short Notes on any four

[4×4]

- a) Blood cells
- b) Effects of warmup
- c) Endocrine System
- d) Muscle contraction
- e) Athlete heart
- f) Functions of Blood

Total No. of Questions : 3]

P3975

[5858]-21
F.Y. B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
C - 201 : Anatomy & Physiology
(2015 Pattern) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्र.1) खालीलपैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

[4×10]

- अ) मानवी पेशींच्या विविध घटकांचे कार्य स्पष्ट करा. सुबक आकृती काढा.
- ब) स्नायुंचे विविध प्रकार व त्यांची कार्ये स्पष्ट करा.
- क) हृदयाची नावांसह आकृती काढा व रक्ताभिसरण संस्थेचे शरीर रचना व शरीर क्रिया शास्त्र स्पष्ट करा.
- ड) केंद्रीय मज्जा संस्थेची रचना व कार्य विस्तृत करा.
- इ) लांब हाडे, आखूड हाडे, अनियमित आकारांच्या हाडांची नावांसह आकृती काढून त्यांची कार्ये स्पष्ट करा.
- फ) कोणत्याही पाच स्नायूंची नावे द्या व स्नायू संस्थेवर व्यायामाचे होणारे परिणाम मांडा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

[4×6]

- अ) मानवी शरीरातील सांध्यांचे रचनेवरून वर्गीकरण करा.
- ब) प्रतिक्रियेचे आकृतीसह स्पष्टीकरण करा.
- क) उर्जा संस्था व कृतींच्या स्वरूपानुसार त्याचे महत्व यावर प्रकाश टाका.
- ड) चयापचय व चायापाचायाचा दर म्हणजे काय?

प्र.3) टीप लिहा (कोणत्याही चार)

[4×4]

- अ) रक्तातील पेशी
- ब) प्रास्ताविक हालचालींचे परिणाम
- क) एंडोक्राइन प्रणाली
- ड) स्नायूचे आकुंचन
- इ) खेळाडूचे हृदय
- फ) रक्ताची कार्ये

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

P3976

[5858]-22

F.Y. B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

202 : Management of Physical Education & Sports

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt the any four the following questions.

[40]

- a) What is Management? Explain the importance Management with suitable example.
- b) For State Level kho - kho competition. Prepare a fixture and schedule by league method. (No. of teams 9, No. of grounds 2 & No. of Days 2)
- c) Explain the principles of budget.
- d) Explain types of sport equipment's and purchase procedure of sport equipment's.
- e) Calculate the stagger for lane No. 2 to 6 for 200m. standard track.
- f) Write the objectives of camp with suitable example.

Q2) Answer in brief.

[24]

- a) Explain the principles of sports management.
- b) Prepare a budget for 5 Lakh Rs. For physical education department in your school.
- c) Explain Zonal method in mass athletics for 3 teams (9 Players in each team).
- d) How will you plan the national day in your school? Explain.

P.T.O.

Q3) Short notes. (Any Four)

[16]

- a) Duties of team manager.
- b) Objectives of Intramural competition
- c) Criteria of standard track.
- d) Importance of class management
- e) Objectives of mass athletics

Total No. of Questions : 3]

P3976

[5858]-22

F.Y. B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

**202 : Management of Physical Education & Sports
(2015 Pattern) (Semester - II)**

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[40]

- अ) व्यवस्थापन म्हणजे काय? व्यवस्थापनाचे महत्व योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) राज्यस्तरीय खो-खो स्पर्धेसाठी बाद पध्दतीने कार्यक्रम पत्रीका तयार करा. (संघ संख्या -9, क्रीडांगण - 2, दिवस-2)
- क) अंदाजपत्रकाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ड) क्रीडा साहित्याचे प्रकार सांगून क्रीडा साहित्य खरेदीची प्रक्रिया लिहा.
- इ) 200 मी. प्रमाणित ट्रॅकवर लेन क्र. 2 ते 6 चा वाढीव प्रारंभ (Stagger) काढा.
- फ) शिबिराची उद्दिष्टे योग्य उदाहरणासह लिहा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तरे द्या.

[24]

- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ब) तुमच्या शाळेचे 5 लाख रू. शारीरिक शिक्षण विभागासाठी चे अंदाजपत्रक तयार करा.
- क) सामुहिक स्पर्धेमधील तीन संघासाठी विभागीय पध्दत स्पष्ट करा. (प्रत्येक संघात 9 खेळाडू आहेत)
- ड) तुमच्या शाळेत राष्ट्रीय दिनाच्या कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल? स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा द्या. (कोणत्याही चार)

[16]

- अ) व्यवस्थापकाचे कर्तव्य
- ब) आंतरकुल स्पर्धेचे उद्दिष्टे
- क) प्रमाणित ट्रॅकचे निकष
- ड) वर्ग व्यवस्थापनाचे महत्व
- इ) सामुहिक स्पर्धेचे (mass athletics) उद्दिष्टे

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3977

[Total No. of Pages : 2

[5858]-23

F.Y. B.P.Ed.

203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (Any 4)

[40]

- a) Define pedagogy. Explain the principles of pedagogy.
- b) Write about appropriate practices of physical education in secondary school.
- c) Extended curriculum is important in school physical education. Discuss.
- d) How do effective Teachers stay Alive with Teaching?
- e) Classify disabilities. Write the causes of disabilities.
- f) Explain the modifications for underachievers in fitness, children with weight problem.

Q2) Answer in brief

[24]

- a) Explain the sports model and fitness model of curriculum.
- b) Elaborate three areas of pedagogy.
- c) Write stages of psychomotor dona.
- d) Write about the types of visual impairment. What are the various techniques used to teach sports and physical Education to visually impaired child.

Q3) Short notes (Any Four)

[16]

- a) Types of cerebral palsy
- b) Characteristics of intellectually disabled
- c) Surviving in an organisation
- d) Role conflict
- e) Technology in physical education
- f) Developmental disability.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P3977

[5858]-23

F. Y. B.P.Ed.

203 : PROFESSION OF PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

[40]

- पेडागाँजी ची व्याख्या लिहून पेडागाँजी तत्त्वे स्पष्ट करा.
- माध्यमिक शाळेतील शारीरिक शिक्षणाच्या सुयोग्य प्रथांबदल लिहा.
- “शालेय शारीरिक शिक्षणात विस्तारित अभ्यासक्रम महत्त्वाचा आहे.” चर्चा करा.
- अध्यापनासह प्रभावी शिक्षक कसा टिकून राहील?
- दिव्यांगांचे वर्गीकरण करा. दिव्यांगतेची कारणे लिहा.
- सुदृढता कमी असलेल्या व वजनाच्या समस्या असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी बदल (modifications) स्पष्ट करा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर लिहा.

[24]

- अभ्यासक्रमाचे क्रीडा अभिकल्प आणि सुदृढता अभिकल्प स्पष्ट करा.
- पेडागाँजी चे तीन आयाम विस्तृत करा.
- सायकोमोटर डोनाचे स्तर लिहा.
- अंधत्वाचे प्रकार लिहून अंध विद्यार्थ्यांना शारीरिक शिक्षण आणि खेळाचे अध्यापन करताना कोणत्या तंत्रांचा उपयोग करावा?

प्र.3) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[16]

- सेरेब्रल पाल्सीचा एक प्रकार.
- बौद्धिकदृष्ट्या अक्षम व्यक्तीची वैशिष्ट्ये.
- शालेय शारीरिक शिक्षणासाठी दोन नाविन्यपूर्ण कार्यक्रम सुचवा.
- भूमिका संघर्ष.
- शारीरिक शिक्षणात वापरल्या जाणाऱ्या तंत्रज्ञानाची नावे.
- विकासात्मक दिव्यांगता.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3978

[Total No. of Pages : 4

[5858]-24
F.Y. B.P.Ed.
204 : FITNESS AND WELLNESS
(2015 Pattern) (Semester - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt all questions.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any Four questions out of Six :

[4×10=40]

- a) What is wellness? How would you maintain your own wellness? Describe in brief.
- b) Write difference between overweight and obesity. According to you what are the different causes of obesity? Write in brief.
- c) Write in detail about circuit training and fartlek training methods.
- d) Illustrate principles of training.
- e) Describe the steps to design a training program.
- f) Write in detail about SRPF.

Q2) Solve all questions :

[4×6=24]

- a) Physical activity and Exercise
- b) Describe Common health consequences of over weight
- c) FITT principles.
- d) For cardio exercise of 26 year old athlete Determine intensities (60%, & 90% of MHR) and interpret it.

P.T.O.

Q3) Write any Four short notes out of five :

[4×4=16]

- a) Aerobic and Anaerobic exercises
- b) Exercise prescription for development of muscular strength
- c) Benefits of fitness.
- d) Guideline for management of overweight
- e) Prepare one week personal exercise program

Total No. of Questions : 3]

P3978

[5858]-24

F.Y. B.P.Ed.

204 : FITNESS AND WELLNESS

(2015 Pattern) (Semester - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) सहापैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

[4×10=40]

- अ) निरामयता म्हणजे काय? तुम्ही स्वःताची निरामयता कशी सांभाळाल? थोडक्यात वर्णन करा.
- ब) जादा वजन आणि स्थूलता यांतील फरक लिहा. तुमच्या मते स्थूलतेची कारणे कोणती? थोडक्यात लिहा.
- क) परिक्रमा प्रशिक्षण आणि फार्टलेक प्रशिक्षण पद्धती विषयी सविस्तर लिहा.
- ड) प्रशिक्षणाची तत्वे सोदाहरण स्पष्ट करा.
- इ) प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करण्याच्या पायऱ्यांचे वर्णन करा.
- फ) एस. आर. पी. एफ. विषयी सविस्तर लिहा.

प्र.2) सर्व प्रश्न सोडवा.

[4×6=24]

- अ) शारीरिक सक्रियता आणि व्यायाम.
- ब) जादा वजनाचे आरोग्यावर होणारे सामान्य गंभीर परिणाम वर्णन करा.
- क) एफ. आय. टी. टी. तत्त्व.
- ड) 26 वर्ष वयाच्या अॅथलीटच्या कार्डिओ व्यायामांसाठी तीव्रता (कमाल हृदय दराच्या 60%, आणि 90%) निश्चित करा आणि अर्थ लिहा.

प्र.3) पाचपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[4×4=16]

- अ) एरोबिक आणि अनेरोबिक व्यायाम.
- ब) स्नायू ताकद विकासासाठी व्यायाम योजना.
- क) सुदृढतेचे फायदे.
- ड) जादा वजनाच्या व्यवस्थापनासाठी मार्गदर्शक सूची.
- इ) एक आठवड्याचा वयक्तिक व्यायाम कार्यक्रम तयार करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3979

[Total No. of Pages : 4

[5858]-31

B.P.Ed. (Semester - III)

**C-301 : MEASUREMENT AND EVALUATION IN
PHYSICAL EDUCATION
(2015 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write in detail (Any four) :

[40]

- a) What is evaluation? Write in detail importance of evaluation.
- b) Explain in brief different tools of evaluation.
- c) How do you administer the physical education exam of class 10th 50 students?
- d) Write detail the steps of constructing question paper.
- e) Write in detail about how you will evaluate the physical education of secondary school students.
- f) Explain in detail principles of evaluation.

Q2) Write in brief.

[24]

- a) Differentiate process and product evaluation
- b) Write the factors affecting measurement
- c) Write different tools of authentic assessment with example
- d) Write about JCR test battery

P.T.O.

Q3) Write any four from the following :

[16]

- a) Formative and summative evaluation
- b) Write any four test of skill related physical fitness with its objective
- c) Standing broad jump test
- d) Types of grading
- e) Prepare rating scale of anyone skill

Total No. of Questions : 3]

P3979

[5858]-31

B.P.Ed. (Semester - III)

C301 : MEASUREMENT AND EVALUATION IN
PHYSICAL EDUCATION

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :ह 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही चार) :

[40]

- अ) मूल्यमापन म्हणजे काय? मूल्यमापनाचे महत्व सविस्तर लिहा.
ब) शारीरिक शिक्षण मूल्यमापनाचे विविध साधने थोडक्यात स्पष्ट करा.
क) इयत्ता 10 वी 50 विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक शिक्षण परीक्षेचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल?
ड) प्रश्नपत्रिका बांधणीच्या पायऱ्या सविस्तर लिहा.
इ) माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांचे शारीरिक शिक्षण मूल्यमापन तुम्ही कसे कराल याबद्दल सविस्तर लिहा.
फ) मूल्यमापनाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात लिहा :

[24]

- अ) प्रक्रिया व परिणाम मूल्यमापनातील फरक लिहा.
ब) मापनावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
क) सत्य मूल्यमापनाचे विविध साधने उदाहरणासह लिहा.
ड) जे सी आर कसोटी संचाबद्दल माहिती लिहा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

[16]

- अ) आकारिक व संकलित मूल्यमापन
- ब) कौशल्याधिष्ठित शारीरिक सुदृढतेच्या कोणत्याही चार कसोट्या लिहून त्यांचे उद्दिष्टे लिहा.
- क) जागेवरून लांब उडी कसोटी
- ड) श्रेणीचे प्रकार
- इ) कोणत्याही एका कौशल्यासाठी पदनिश्चयन श्रेणी तयार करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3980

[Total No. of Pages : 4

[5858]-32

S.Y. B.P.Ed.

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following :

[4 × 10 = 40]

- a) Define Biomechanics. Write general application of biomechanics in sports.
- b) Elaborate Newton's laws of motion with suitable examples from sport.
- c) Explain class & principles of Lever in detail with suitable examples from day to day life.
- d) Give biomechanical analysis of walking and running.
- e) Describe how physical educator should use biomechanics knowledge in school setting.
- f) Define force and write factors affecting force.

Q2) Brief answer of the following :

[4 × 6 = 24]

- a) Elaborate human body movements happening in Sagittal plane.
- b) Explain different forms of motion with example from sports activity.
- c) Explain principle of stability with example from Kabbadi.
- d) Differentiate between qualitative and quantitative biomechanical analysis.

P.T.O.

Q3) Write Short Notes on any four :

[4 × 4 = 16]

- a) Differentiate between work and power
- b) Momentum with examples form sport movement
- c) Angular momentum & angular acceleration
- d) Types of Projection of sports
- e) Difference kinetic and potential energy
- f) Tools for biomechanical Analysis

Total No. of Questions : 3]

P3980

[5858]-32

S.Y. B.P.Ed.

302 : BIOMECHANICS

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नाचे उत्तर थोडक्यात लिहा. [4 × 10 = 40]

- अ) जीवयांत्रिकी शास्त्राची व्याख्या लिहा. जीवयांत्रिकी शास्त्राचे खेळामधील सामान्य उपयोजन लिहा.
ब) न्युटन से गतीविषयक नियम खेळातील उदाहरणासह विस्तृत पणे लिहा.
क) दैनंदिन जीवनातील उदाहरणासह तरफ चे वर्ग व तत्वे स्पष्ट करा.
ड) चालणे व पळणे या कारक कृती चे जीवयांत्रिकी विश्लेषण करा.
इ) शालेय परिसरात जीवयांत्रिकी शास्त्राचे ज्ञानाचे उपयोजन क्रिडा शिक्षक कशा प्रकारे करेल याचे वर्णन करा.
फ) बलाचे वर्णन करा व बलावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा : [4 × 6 = 24]

- अ) सजाइटल प्रतलात होणाऱ्या मानवी हालचालीचे वर्णन करा.
ब) हालचालीचे (motion) चे प्रकार खेळातील उदाहरणासह स्पष्ट करा.
क) कब्बडी खेळातील उदाहरणासह स्थिस्त्व चे तत्वे स्पष्ट करा.
ड) गुणात्मक व संख्यात्मक जीवयांत्रिकी विश्लेषणा मध्ये फरक करा.

प्रश्न 3) थोडक्यात लिहा. (कोणत्याही चार)

[4 × 4 = 16]

- अ) कार्य व शक्ति मध्ये फरक करा.
- ब) संवेग व खेळातील हालचाली
- क) कोणीय संवेग व कोणीय त्वरण
- ड) खेळामधील प्रक्षेपणाचे चे प्रकार
- इ) गतीज ऊर्जा व स्थितीज ऊर्जा मधील फरक
- फ) जीवयांत्रिकी विश्लेषणा करिता चे साधन

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3981

[Total No. of Pages : 4

[5858]-33

B.P.Ed. (Semester - III)

**303 : PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS
(2015 Pattern)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any four questions :

[40]

- a) Explain in detail personality analysis method of sigmund Freud.
- b) What are interpersonal skills? Write suitable examples.
- c) Describe any 5 personality types from - extrovert, introvert, sensor, intuitive, thinker, feeler, judging & perceiving.
- d) Write the guidelines for developing effective speaking.
- e) Explain the maxims of time management.
- f) Explain the given types of resumes -
 - i) Chronological
 - ii) Functional
 - iii) Combination
 - iv) Fresher's

Q2) Attempt all the questions :

[24]

- a) Explain factual, controversial and abstract type of group discussion.
- b) What are the characteristics of a good leader?
- c) Describe the process of communication with appropriate diagram.
- d) Write the principles of effective & clear communication.

P.T.O.

Q3) Write short notes (any four) :

[16]

- a) Body language during an interview.
- b) Types of handshakes & messages relayed.
- c) Soft skill
- d) Factors to consider while writing a resume.
- e) Manners / etiquettes to be followed in public places.
- f) Process of group discussion.

Total No. of Questions : 3]

P3981

[5858]-33

B.P.Ed. (Semester - III)

303 : PERSONALITY DEVELOPMENT & SOFT SKILLS

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा :

[40]

- अ) सिगमंड फ्रॉईडची व्यक्तिमत्व विश्लेषण पध्दत सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) आंतर व्यक्ती संबंध कौशल्य म्हणजे काय? योग्य उदाहरणे लिहा.
क) पुढीलपैकी कोणतेही पाच व्यक्तिमत्वाचे प्रकार विस्तृत करा.
बहिर्मुखी, आंतर्मुखी, संवेदनशील, अंतःप्रेरित, वैचारिक, भावूक, अंदाज बांधणारे, अवबोध होणारे
ड) प्रभावी भाषण कौशल्य विकसित होण्यासाठीची दिशादर्शक तत्त्वे लिहा.
इ) वेळ नियोजनाची सूत्रे सविस्तर लिहा.
फ) दिलेले रेड्युमेचे प्रकार स्पष्ट करा.
i) कालक्रमबद्ध ii) फंक्शनल
iii) मिश्र iv) फ्रेशर्स

प्रश्न 2) सर्व प्रश्न सोडवा :

[24]

- अ) गटचर्चेचे प्रकार स्पष्ट करा - सत्य माहिती आधारित गटचर्चा, विवादित विषय गटचर्चा, अमूर्त विषय गटचर्चा
ब) उत्तम नेत्याची काय वैशिष्ट्ये असतात?
क) संप्रेषण प्रक्रीया योग्य आकृतीसह स्पष्ट करा.
ड) प्रभावी व स्पष्ट संभावणाची तत्त्वे लिहा.

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

[16]

- अ) मुलाखती दरम्यानची देहबोली
- ब) हस्तांदोलनाचे प्रकार व मतितार्थ
- क) सॉफ्ट स्किल्स
- ड) रेड्युमे लिहिताना विचारात घ्यावयाचे घटक
- इ) सार्वजनिक ठिकाणी पाळायचे मॅनर्स
- फ) गट चर्चेची पध्दत

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3982

[Total No. of Pages : 4

[5858]-34
S.Y. B.P.Ed.
PHYSICAL EDUCATION
304 : Health Education & Nutrition
(2015 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any Four) :

[40]

- a) Explain the principles of health education.
- b) Define health education. Explain the objectives of health education.
- c) Define the diseases. Explain the causes of illness and disease and its preventive measures.
- d) What is metabolic rate? Write down the components of a balanced diet and daily energy requirements.
- e) Write remedies for Tobacco diseases.
- f) Describe elements of balanced diet.

Q2) Answer in brief :

[24]

- a) List the sources of protein diet.
- b) Write the classification of diseases and ailments.
- c) Write the function of diet.
- d) Describe diet for diabetic patients.

P.T.O.

Q3) Short notes (Any Four) :

[16]

- a) Benefits of minerals.
- b) Importance of carbohydrates in the diet.
- c) Diseases caused by alcohol.
- d) Types of Body posture.
- e) Complementary and ergonomic devices.

Total No. of Questions : 3]

P3982

[5858]-34

S.Y. B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

304 : Health Education & Nutrition

(आरोग्य शिक्षण व आहार)

(2015 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा : [40]

- अ) आरोग्य शिक्षणाचे तत्त्वे स्पष्ट करा.
- ब) आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या द्या. आरोग्य शिक्षणाचे उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- क) आजाराची व्याख्या द्या. आजार व रोगाचे कारणे व प्रतिबंधक उपाय लिहा.
- ड) चयापचय दर म्हणजे काय? समतोल आहाराचे घटक व ऊर्जेची दैनंदिन आवश्यकता लिहा.
- इ) तंबाखुमुळे होणाऱ्या रोगावर उपाय लिहा.
- फ) संतुलीत आहाराचे घटक सविस्तर लिहा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे द्या : [24]

- अ) प्रथिनेयुक्त आहाराच्या स्रोतांची यादी करा.
- ब) रोग आणि आजाराचे वर्गीकरण लिहा.
- क) आहाराची कार्ये लिहा.
- ड) मधुमेहींसाठीचा आहार.

प्रश्न 3) टिपा द्या (कोणयाही चार) :

[16]

- अ) क्षारांचे फायदे
- ब) आहारात कार्बोदकांचे महत्त्व.
- क) दारूमुळे/मद्यपानामुळे होणारे रोग व आजार
- ड) शरीरधारणेचे प्रकार
- इ) पूरक आणि एर्गोजेनिक साधने

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3983

[Total No. of Pages : 4

[5858]-41

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

**C - 401 : Research & Statistics in physical Education,
Fitness & Sports
(2015 Pattern) (Semester - IV)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four of the following :

[4 × 10 = 40]

- a) Define Research. Classify & Explain different research methods.
- b) Describe different data collection tools in detail with suitable examples.
- c) What is Statistics? Explain different data scale in detail.
- d) Find 'z' score of the following.

Name	Scores			z' score		
	Cricket ball throw (M.)	Push ups	Basketball pass accuracy			
Seema	55	18	9			
Shreya	42	22	16			
Sanjana	60	12	8			
Shreema	53	15	12			

fill in the blanks with help of given means & standard deviations

	Cricket ball throw (M.)	Push ups	Basketball pass accuracy
Mean	58	20	12
SD	5.4	3.8	2.5

P.T.O.

- e) Write steps of formulating research problem in detail, also write five research titles.
- f) Write objectives, assumptions, delimitations & limitations for the given research problem

Research Problem : "Effect of Combo Programme of Diet & Physical Activity on Weight Lose of Obese Women from Pune City"

Q2) Brief answer of the following : **[4 × 6 = 24]**

- a) Explain Experimental research in brief. Give suitable examples of different variables studied during research.
- b) Measures of Variability & application of it in research.
- c) Derive standard deviation from the following distribution of 1 Min. Skipping Rope Jumps performed by Std. IX boys, interpret it

138	174	188	180	192	146	168
138	168	156	159	173	185	156
149	159	194	167	165	139	159
147	187	176	175	137	150	172
178	182	166	169	143	170	170

- d) Using Spearman's method find the coefficient of correlation between BMI & Shot put performance, BMI & 12 Min. Run Performance as well as Shot put performance & 12 Min.

Run Performance of state level school girls & interpret it.

S.N.	1	2	3	4	5	6	7	8
BMI	28.92	24.87	20.56	29.48	28.86	29.99	25.00	30.84
Shot Put (M.)	10.38	8.97	8.04	9.25	9.75	9.55	9.00	11.65
12 Min. Run test	1650	2080	2560	1245	1715	1225	1960	1570

Q3) Write short notes on any four : **[4 × 4 = 16]**

- a) Historical Research.
- b) Population & sample of research.
- c) Write any three research title for experimental research & state null hypothesis for each.
- d) Nominal & Ordinal Data Scale.
- e) Characteristics of Normal Probability Curve (NPC).
- f) Statistical tools for data analysis.

Total No. of Questions: 3]

P3983

[5858]-41

S.Y. B.P.Ed. (Physical Education)

C - 401 : Research & Statistics in physical Education,

Fitness & Sports

(2015 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालीलपैकी चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [4 × 10 = 40]

- अ) संशोधनाच्या व्याख्या द्या. विविध संशोधन पद्धतींचे वर्गीकरण व स्पष्टीकरण करा.
ब) संशोधनाची माहिती गोळा करण्याची विविध साधने सोदाहरण विस्तृत करा.
क) संख्याशास्त्र म्हणजे काय? संशोधन माहितीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ड) दिलेल्या मध्यमान व प्रमाण विचलनावरून प्रत्येक खेळाडूचा z-गुण काढा व त्यांचे सर्वोत्तम कार्यमान कोणत्या बाबीत आहे ते ठरावा.

नाव	प्राप्तांक			'z' गुण		
	क्रिकेट बॉल फेकणे (मि.)	पुश अप्स	बास्केटबॉल पासची अचूकता			
सीमा	55	18	9			
श्रेया	42	22	16			
संजना	60	12	8			
श्रीमा	53	15	12			

खाली दिलेल्या माध्यमान व प्रमाण विचलनावरून 'z' गुण शोधा व रिकाम्या जागा भरा

	क्रिकेट बॉल फेकणे(मि.)	पुश अप्स	बास्केटबॉल पासची अचूकता
मध्यमान	58	20	12
प्रमाण विचलन	5.4	3.8	2.5

- इ) संशोधन समस्या मांडण्याच्या पायऱ्या सविस्तर लिहा, तसेच कोणत्याही पाच संशोधन समस्या लिहा.
- फ) दिलेल्या संशोधन समस्येकारीता अभ्यासाची उद्दिष्टे, गृहीतके, परिसीमा व मर्यादा लिहा.
संशोधन समस्या : “पुणे शहरातील लड्डू महिलांच्या वजन कमी करण्यावर आहार व व्यायामाच्या संयुक्त कार्यक्रमाचा परिणाम”

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा : [4 × 6 = 24]

- अ) प्रयोगिक संशोधन थोडक्यात मांडा. संशोधनादरम्यान अभ्यासल्या जाणाऱ्या चलांची योग्य उदाहरणे द्या.
- ब) विचलनशिलतेची परिमाणे आणि संशोधनातील त्याचे उपयोजन.
- क) खाली दिलेल्या इयत्ताआकाराची मधील मुलांच्या 1 मि. दोरीवरील उड्यांच्या कार्यामानावरून प्रमाण विचलन काढा व अर्थनिर्वचन करा.

138	174	188	180	192	146	168
138	168	156	159	173	185	156
149	159	194	167	165	139	159
147	187	176	175	137	150	172
178	182	166	169	143	170	170

- ड) स्पिरमनची पद्धत वापरून राज्य स्तरीय मुलींच्या बी.एम.आय. व गोळा फेककार्यमान, बी.एम.आय. 12 मि. धावणे कार्यमान तसेच गोळा फेक कार्यमान व 12 मि. धावणे कार्यमान यांचे मधील सहसंबंध सहगुणक शोधा व त्याचे अर्थनिर्वचन करा.

अ.क्र.	1	2	3	4	5	6	7	8
बी.एम.आय.	28.92	24.87	20.56	29.48	28.86	29.99	25.00	30.84
गोळा फेक (मी.)	10.38	8.97	8.04	9.25	9.75	9.55	9.00	11.65
12 मि. धावणे कसोटी	1650	2080	2560	1245	1715	1225	1960	1570

प्रश्न 3) कोणत्याही चार टीप लिहा. [4 × 4 = 16]

- अ) ऐतिहासिक संशोधन
- ब) जनसंख्या व संशोधनाचा न्यादर्श/नमुना
- क) प्रायोगिक संशोधनासाठी कोणत्याही तीन संशोधन समस्या लिहा व शून्य परिकल्पना मांडा.
- ड) नामांकन व आंतर माहिती शलाका
- इ) प्रसामान्य संभाव वक्राची (NPC) गुणवैशिष्ट्ये
- फ) माहिती विश्लेषणाची संख्याशास्त्रीय साधने

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 2

P6514

[5858]-42

Second Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

402 : Athletic Care and Rehabilitation

(2015 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (any 4)

[4×10=40]

- a) Define sports medicine. Write objectives of sports medicine with related to sports medicine extension service.
- b) List soft tissue injuries. Write first aid and later management of soft tissue injuries.
- c) Define massage. Write methods of massage and its effects on body.
- d) Describe degrees of burns and its first aid.
- e) What is Resuscitation? Explain ABC of cardiopulmonary resuscitation.
- f) Doping. Write effects and ill effects of doping.

Q2) Answer in brief.

[4×6=24]

- a) Describe concept of team medical care.
- b) Write causes and precautions to avoid chronic injuries.
- c) Draw framework of Rehabilitation process.
- d) Explain aims and principles of first aid.

Q3) Write short note (any 4)

[4×4=16]

- a) Sport Medicine objective related to the prophylactic medical care.
- b) Draw types of fractures with label.
- c) Indications and contraindications of cryotherapy.
- d) First aid for snake bite and bee sting.
- e) Types of bandages.
- f) Causes of sports injuries.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P6514

[5858]-42

Second Year B.P.Ed.

PHYSICAL EDUCATION

402 : Athletic Care and Rehabilitation

(2015 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
 - 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) तपशीलवार उत्तर द्या. (कोणतेही 4)

[4×10=40]

- अ) क्रीडा वैद्यकशास्त्र व्याख्या द्या. “क्रीडा व खेळ विस्तार विभाग” यांच्या संदर्भातील क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे उद्दिष्टे लिहा.
- ब) मऊ ऊतकांच्या जखमांची यादी करा. मऊ ऊतकांच्या दुखापतींचे प्रथमोपचार आणि नंतरचे व्यवस्थापन लिहा.
- क) मालीश-व्याख्या द्या. मालीश पद्धती आणि शरीरावर त्याचे परिणाम लिहा.
- ड) जळणे किंवा भाजणे : वर्गीकरण व प्रथमोपचार लिहा.
- इ) हृदय व रक्तवाहिन्या संबंधित पुनरूत्थान म्हणजे काय? पुनरूत्थानाचे ABC स्पष्ट करा.
- फ) डोपिंग-व्याख्या द्या. डोपिंग चे परिणाम व दुष्परिणाम लिहा.

प्र.2) थोडक्यात उत्तर द्या.

[4×6=24]

- अ) संघाची वैद्यकीय निगा संकल्पना-वर्णन करा.
- ब) जुनाट इजे चे कारण सांगून त्या टाळण्या करीता उपाययोजना सुचवा.
- क) क्रीडा दुखापत पुनर्वसन प्रक्रियेची चौकट तयार करा.
- ड) प्रथमोपचाराचे ध्येय आणि तत्वे लिहा.

प्र.3) टीप लिहा. (कोणतीही 4)

[4×4=16]

- अ) रोगप्रतिबंधक वैद्यकीय सेवेशी संबंधित क्रीडा वैद्यक शास्त्राचे उद्दिष्टे.
- ब) चित्र व लेबलसह अस्थिभंग प्रकार काढा.
- क) थंड उपचारात्मक पद्धती वापराचे संकेत आणि विरोधाभास.
- ड) सर्पदंश आणि मधमाशीच्या डंक-प्रथमोपचार.
- इ) मलमपट्टी चे प्रकार.
- फ) क्रीडा दुखापतींची कारणे.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3984

[Total No. of Pages : 2

[5858]-43

B.P. Ed. (Semester - IV)

403 : THEORY OF SPORTS AND GAMES

(2015 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer any four questions in details :

[4 × 10 = 40]

- a) Describe in detail any 2 technologies used in Cricket.
- b) Draw Basketball court with labels and list any 5 rules of Basketball.
- c) Explain any 2 State level awards given by government of Maharashtra.
- d) Differentiate between play, games, sports and explain the Characteristics of sports.
- e) Explain any 10 rules of Kho-Kho sport.

Q2) Attempt all the questions in brief.

[4 × 6 = 24]

- a) Common strategies used in striking games.
- b) Values in sports.
- c) Explain any 2 technologies used in sports.
- d) Classification of events in Athletics.

Q3) Short notes (any four) :

[4 × 4 = 16]

- a) Utkruth Margdarshak award.
- b) Common skills used in Net Games.
- c) Offensive strategies in Invasion games.
- d) Write down any 4 fouls in Volleyball.
- e) Violations in Basketball.
- f) Goal line Technology.

Total No. of Questions: 3]

P3984

[5858]-43

B.P. Ed. (Semester - IV)

403 : THEORY OF SPORTS AND GAMES

(2015 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना:

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) खालील पैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [4 × 10 = 40]

- अ) क्रिकेट खेळामध्ये वापरले जाणारे कोणतेही दोन तंत्रज्ञान सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) बास्केटबॉल खेळाचे क्रीडांगण नावांसह काढा व बास्केटबॉल खेळाच्या पाच नियमांची यादी करा.
- क) महाराष्ट्र राज्य शासना तर्फे देण्यात येणाऱ्या कोणत्याही दोन राज्य पुरस्कारांबद्दल माहिती लिहा.
- ड) खेळणे, खेळ, क्रीडेमधील फरक सांगून क्रीडेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- इ) खो-खो खेळातील कोणतेही दहा नियम लिहा.

प्रश्न 2) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा : [4 × 6 = 24]

- अ) स्ट्राइकिंग खेळात वापरण्यात येणाऱ्या सामाईक योजना.
- ब) क्रीडेतील मुल्ये.
- क) खेळामध्ये वापरण्यात येणारी कोणतेही दोन तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.
- ड) अथलेटिक्स मधील क्रीडाप्रकारांचे वर्गीकरण करा.

प्रश्न 3) टीपा लिहा. (कोणतेही चार) [4 × 4 = 16]

- अ) शिवछत्रपती पुरस्कार
- ब) R.F.I.D. तंत्रज्ञान
- क) नेट व वॉल गेम्समधील आक्रमणात्मक रणनीती
- ड) खो-खो खेळातील कोणतेही चार प्रमाद (फाउल्स)
- इ) बास्केटबॉल मधील वोइलेशन
- फ) गोललाईन तंत्रज्ञान

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P3985

[Total No. of Pages : 8

[5858]-44

B.P.Ed. (Semester - IV)
404 : YOGA EDUCATION
(2015 Pattern) (Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (Any 4)

[40]

- a) "Ashtang Yoga for school going children". Explain in detail.
- b) What are the Benefits of yoga, Misconceptions of Yoga.
- c) Which are the different types of pranayama? Explain Anulom vilom pranayama in depth.
- d) What type of food is to be taken in order to achieve ethical, spiritual and health.
- e) What are the things you should consider when taking a yoga class for 5th to 8th students?
- f) Explain importance of shatkriya in detail.

Q2) Answer in brief

[24]

- a) Explain mindful deep Breathing
- b) Explain "Chitta Vrutti Nirodaha"
- c) Explain Panchpran in detail
- d) Difference between yogic practices and physical exercises

P.T.O.

Q3) Short note (Any 4)

[16]

- a) Write Three types of Gunas
- b) Poses of suryanamaskara with beej mantras and chakras
- c) What are Correct Postures?
- d) World Yoga day
- e) Supine poses of Asanas
- f) Explain banghas

Total No. of Questions : 3]

P3985

[5858]-44

B.P.Ed. (Semester - IV)
404 : YOGA EDUCATION
(2015 Pattern) (Elective)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) [40]

- अ) शालेय विद्यार्थ्यांसाठी अष्टांग योग सविस्तर स्पष्ट करा
ब) योगाचे फायदे, योगाचे गैरसमज काय आहेत
क) प्राणायामचे विविध प्रकार कोणते आहेत? अनुलोम विलोम प्राणायाम सखोलपणे सांगा
ड) नैतिक, आध्यात्मिक आणि आरोग्य मिळवण्यासाठी कोणत्या प्रकारचा आहार घ्यावा लागतो?
इ) 5वी ते 8वी विद्यार्थ्यांसाठी योग वर्ग घेताना आपण कोणत्या गोष्टी विचारात घ्याव्यात?
फ) षटक्रियांचे योगोपचारातील महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा [24]

- अ) सजग दीर्घ श्वसन स्पष्ट करा
ब) चित्तवृत्ती निरोधः स्पष्ट करा
क) पंचप्राण स्पष्ट करा
ड) योगाभ्यास आणि शारीरिक व्यायामांमध्ये फरक करा

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[16]

- अ) योगातील त्रिगुण लिहा
- ब) सूर्यनमस्काराच्या स्थिती बीज मंत्र आणि चक्रासह
- क) योग्य शरीरस्थिती कशी असते?
- ड) जागतिक योग दिन
- इ) पाठीवर झोपलेल्या स्थितीतील आसने
- फ) बंध स्पष्ट करा

Total No. of Questions : 3]

P3985

[5858]-44

B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : FITNESS AND CONDITIONING

(2015 Pattern) (Elective)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in detail (Any 4)

[40]

- a) Prepare one exercise session for normal individual age 35 (female)
- b) What is Physical Activity? How much physical activity is enough for health benefits? Discuss.
- c) What factors of physical fitness do you think are important for beginners football players, and why?
- d) Explain 5 R principle of training.
- e) Write in brief about the training modes for strength training.
- f) Illustrate the application of FITT principal in flexibility.

Q2) Answer in brief

[24]

- a) Benefits of physical activity participation.
- b) Write the difference between moderate and vigorous physical activity.
- c) Write the objective, exercise, repetition, set and rest of Circuit training.
- d) Discuss physical activity pyramid.

Q3) Short note (Any 4)

[16]

- a) Components of sports related physical fitness
- b) Intensity measures
- c) Group class training
- d) Activities on Swiss ball
- e) Assessment of Aerobic fitness
- f) Pedometer

Total No. of Questions : 3]

P3985

[5858]-44

B.P.Ed. (Semester - IV)

404 : FITNESS AND CONDITIONING

(2015 Pattern) (Elective)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) [40]

- अ) 35 वर्ष वय असलेल्या महिलेसाठी वयायामाचे एक सत्र तयार करा.
- ब) शारीरिक सक्रियता म्हणजे काय? आरोग्यासाठी किती शारीरिक सक्रियता करणे पुरेसे आहे? चर्चा करा.
- क) नवशिक्या फुटबॉलपटूंसाठी तुम्हाला शारीरिक तंदुरूस्तीचे कोणते घटक महत्त्वाचे वाटतात आणि का?
- ड) प्रशिक्षणाची 5 R तत्व स्पष्ट करा.
- इ) ताकद प्रशिक्षणासाठी प्रशिक्षण पद्धतींबद्दल थोडक्यात लिहा.
- फ) लवचिकतेसाठी FITT तत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) थोडक्यात उत्तरे लिहा [24]

- अ) शारीरिक सक्रियता सहभागाचे फायदे
- ब) मध्यम आणि जोमदार शारीरिक सक्रियतेतील फरक लिहा
- क) सर्किट प्रशिक्षणाचेउद्दीष्ट, व्यायाम, पुनरावृत्ती, सेट आणि विश्रांती लिहा
- ड) शारीरिक सक्रियता पिरॅमिडची चर्चा करा

[5858]-44

7

प्रश्न 3) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[16]

- अ) खेळाशी संबंधित शारीरिक सुदृढता घटक
- ब) तीव्रतेचे साधने
- क) गट वर्ग प्रशिक्षण
- ड) स्विस बॉलवरील व्यायाम
- इ) एरोबिकसुदृढता मूल्यमापन
- फ) पेडोमिटर

